

ΜΑΘΗΜΑ: ΓΛΩΣΣΑ

ΤΑΞΗ: Γ

ΕΝΟΤΗΤΑ: 3 (Στη γη και στη θάλασσα)

ΑΣ ΘΥΜΗΘΟΥΜΕ

Τι σημαίνουν τα αποσιωπητικά (...);

Βλέπεις μέσα τη λέξη «σιωπή»; Τα χρησιμοποιούμε όταν δεν θέλουμε να πούμε κάτι, όταν είμαστε πολύ συγκινημένοι για να το πούμε, ή και όταν δεν χρειάζεται να το πούμε μιας και αυτός που διαβάζει να το καταλάβει στη συνέχεια (πχ. «Έγιναν τόσα πολλά σε αυτές τις διακοπές...»).

Για να σταματήσεις για λίγο τη φωνή σου.
Με αυτό χωρίζουμε λέξεις ή φράσεις που δεν συνδέονται μέσα σε πρόταση (πχ. «Μου έφερε τετράδια, χρωματιστά μολυβιά, υπέροχες μπογιές.»), αλλά και προτάσεις που δεν συνδέονται μεταξύ τους (πχ. «Κάθε μεσημέρι τρώω, πλένω τα δόντια μου, ξεκουράζομαι και παίζω.»). Επίσης το χρησιμοποιούμε σε προτάσεις που η μια συμπληρώνει την άλλη (πχ. «Όταν σταματήσει να βρέχει, θα πάμε βόλτα.»).

Γιατί να βάλω κάπου κόμμα (,);

Τι είναι η απόστροφος (');

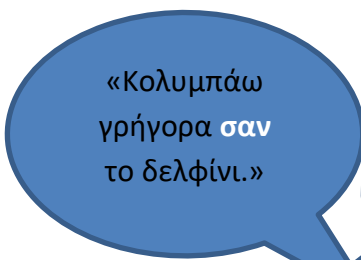
Όταν λέμε πιο γρήγορα κάποιες λέξεις ίσως «κόψουμε» γράμμα τους. Όταν μιλάς προφορικά, δεν χρειάζεται να το δείξεις αυτό. Όταν όμως γράφεις, στη θέση του γράμματος που «κόβεις» βάζεις απόστροφο (πχ. «Μου τηλεφώνησε απ^ό το γραφείο.» - «Μου τηλεφώνησε απ^ι το γραφείο.»)

Αριθμοί	Πτώσεις	ΟΡΙΣΤΙΚΟ ΑΡΘΡΟ			ΑΟΡΙΣΤΟ ΑΡΘΡΟ		
Ενικός	Ονομαστική	ο	η	το	ένας	μια	ένα
	Γενική	του	της	του	ενός	μιας	ενός
	Αιτιατική	το(ν)	τη(ν)	το	ένα(ν)	μια	ένα
	Κλητική	-	-	-	-	-	-
Πληθυντικός	Ονομαστική	οι	οι	τα	-	-	-
	Γενική	των	των	των	-	-	-
	Αιτιατική	τους	τις	τα	-	-	-
	Κλητική	-	-	-	-	-	-
*Ερωτήσεις «Λέξεις-Κλειδιά» Ονομαστική (ποιος/α/ο;) Γενική (ποιανού/ας/ών;) Αιτιατική (τι; ποιον/α/ο/ους/ες;) Κλητική (όταν καλούμε κάποιον) ! Πρέπει πρώτα να εντοπίζεις το <u>ρήμα</u> και μετά να κάνεις την <u>ερώτηση-κλειδί</u> : πχ. «Σε <u>ποιον</u> <u>μιλούσες</u> ;» «Μιλούσα <u>στον Άκη</u> .» (αιτιατική)		Όταν πρόκειται για κάτι <u>συγκεκριμένο</u> : πχ. «Μου <u>έδωσε τη μπάλα</u> .»			Όταν μιλάμε <u>γενικά και αόριστα</u> για πρόσωπο, ζώο, πράγμα. Όχι για κάτι συγκεκριμένο και ορισμένο: πχ. «Μου <u>έδωσε μια μπάλα</u> .» ! Διαφέρει από το <u>αριθμητικό</u> (ένας, μία, ένα): πχ. «Πήγα στο μαγαζί και αγόρασα <u>μία μπάλα</u> .»		

Λέξεις που αναφέρονται σε **ουσιαστικά** και δείχνουν πώς είναι αυτά (ιδιότητες, χαρακτηριστικά). Πχ. Το ήρεμο ποτάμι κυλούσε. (πώς είναι το ποτάμι;)

! Για να βρεις ένα επίθετο πρέπει πρώτα να βρεις το ουσιαστικό του.
 ! Δεν χρειάζεται να βρίσκονται διπλά σε ουσιαστικό μέσα στην πρόταση (πχ. Το ποτάμι ήταν ήρεμο.).

Αχα! **Παρομοίωση!** Για να τονίσουμε την ιδιότητα που έχει κάποιος άνθρωπος, ζώο, πράγμα συγκρίνοντάς το με κάτι πολύ γνωστό για αυτήν την ιδιότητα.
Λέξεις-κλειδιά: σαν λες και, καθώς, όπως.
 ! Η λέξη «σαν» άλλοτε χρησιμοποιείται για να δείξει χρόνο (πχ. «Θα μιλήσουμε σαν έρθει να με δει.» = «Θα μιλήσουμε όταν έρθει να με δει.»)

Συνώνυμα: Λέξεις που έχουν την ίδια (ή περίπου την ίδια) σημασία (πχ. σπίτι-κατοικία). **Αντώνυμα:** Λέξεις που έχουν αντίθετη σημασία (πχ. πάνω-κάτω).

Μεταφορά: Όταν οι λέξεις έχουν άλλη σημασία και όχι την πραγματική σημασία (πχ. «Μου είπε πικρά λόγια.» = «Με στεναχώρησε με αυτά που μου είπε»). **Κυριολεξία:** Όταν οι λέξεις χρησιμοποιούνται με την πραγματική σημασία τους (πχ. «Ο καφές είναι πικρός.» = «Έχει πικρή γεύση.»)

ΩΡΑ ΓΙΑ ΠΡΟΠΟΝΗΣΗ!

Να ξαναγράψεις το κείμενο βάζοντας απόστροφο στις υπογραμμισμένες φράσεις, αλλά και σε άλλες που....κρύφτηκαν και δεν έχουν υπογραμμιστεί. Μπορείς άραγε να βρεις και τις 15 αποστροφούς;

«Πού έχεις το κράνος μου;», ρώτησα το Νίκο, «Θέλω να πάω μια βόλτα με το άλογο!».

«Πάρε ένα άλλο. Πάρε το δικό μου. Δε σου αρέσει», απάντησε εκείνος. Αλλά όχι, έπρεπε να μάθω πού είχε κρύψει εκείνο το γαλάζιο κράνος που τόσο αγαπούσα...το αγαπούσα πιο πολύ από όλα όσα είχαμε στο σπίτι. Όταν κατάλαβε ότι δεν θα το έβαζα κάτω μου φανέρωσε πως ήταν κρυμμένο στο παλιό μπαούλο. Έτρεξα, το άνοιξα και τι να δω... Ήταν αστραφτερό όπως παλιά. Το άρπαξα και έφυγα για το στάβλο! Από το πρωί μέχρι το βράδυ δεν κατέβηκα από το άλογό μου εκείνη τη μέρα...

Παραπάνω υπάρχουν σε 3 σημεία αποσιωπητικά. Τι νομίζεις σημαίνουν σε κάθε περίπτωση;

Αποσιωπητικά Νο1:

Αποσιωπητικά Νο2:

Αποσιωπητικά Νο3:

Να υπογραμμίσεις στο παρακάτω κείμενο τα αόριστα άρθρα και να κυκλώσεις τα οριστικά άρθρα.

Η Άρτεμις περιέγραψε στη φίλη της ένα ωραίο τοπίο, που είδε όταν επισκέφτηκε τη Γερμανία. Σε αυτό υπήρχε ένα πάρκο πυκνό μεγάλο καταπράσινο. Μέσα σε αυτό το πάρκο ήταν μια γαλάζια λίμνη και μέσα της κολυμπούσαν πολύχρωμες πάπιες πολλά ψάρια και ένας βάτραχος. Τριγύρω ζούσαν και άλλα ζώα. Για παράδειγμα ένα γρήγορο σκιουράκι που σκαρφάλωνε από δέντρο σε δέντρο μια παιχνιδιάρη γάτα που κυνηγούσε διαρκώς μια πεταλούδα και ένας σκύλος που κυνηγούσε...τη γάτα. Έμοιαζε περισσότερο με πάρκο των ζώων. Η Άρτεμις κοίταξε τον σκίουρο και εκείνος δεν φοβήθηκε. Κατάφερε έτσι να τον πλησιάσει να τον χαϊδέψει και να παίξει για λίγο μαζί του.

Λείπουν 5 κόμματα από το κείμενο. Μπορείς να τα συμπληρώσεις;

Υπάρχουν επίσης κάμποσα επίθετα. Να βρεις τουλάχιστον 3, σημειώνοντας και το ουσιαστικό στο οποίο αναφέρονται:

.....
.....

Δωρητής:

ΙΣΝ / SNF

ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ
STAVROS NIARCHOS
FOUNDATION

Υποστηρικτές:

Τώρα, να υπογραμμίσεις τα ουσιαστικά του κειμένου και να βάλεις κάποια στη σωστή στήλη (τουλάχιστον 4 σε κάθε στήλη), συμπληρώνοντας από δίπλα και την πτώση καθενός.

[! Κόλπο1: για να βρεις το γένος κάθε ουσιαστικού χρειάζεται να βρεις την ονομαστική του ενικού αριθμού.]

[! Κόλπο2: για να βρεις την πτώση πρέπει πρώτα να εντοπίσεις τα ρήματα και να κάνεις τις κατάλληλες ερωτήσεις με λέξεις-κλειδιά.]

Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο

Τα άρθρα της ή τις και τον ή των μπερδεύτηκαν...δε ξέρουν σε ποιο κενό να μπουν! Βοήθεια!

Έπρεπε να ετοιμάσουμε βαλίτσες μας για..... διακοπές. Κι ενώ ξεκινήσαμε κι όλα πηγαίνουν καλά, στα μισά.... διαδρομής υπήρχε πρόβλημα. Έσκασε το λάστιχο του αυτοκινήτου! Προσπαθήσαμε να πάρουμε τηλέφωνο..... φίλο μας που έμενε εκεί κοντά, αλλά δεν απαντούσε. Ήμασταν σίγουροι όμως ότι θα ξεπερνούσαμε το άγχος..... στιγμής και θα βρίσκαμε μια λύση. Άλλωστε, ποτέ δεν το βάζουμε κάτω απέναντι σε όλες... δυσκολίες! Τελικά καταφέραμε να αλλάξουμε το λάστιχο και συνεχίσαμε. Λίγο αργότερα συναντήσαμε.... δύσκολο δρόμο που μας έδειχνε ο χάρτης. Προσέχαμε πολύ..... στροφές. Κατεβαίνοντας το βουνό αντικρίσαμε.... ομορφιές.... Κεφαλλονιάς! Η αγωνία.... προηγούμενων ωρών έφτανε στο τέλος της...

Να μεταφέρεις όλο το κείμενο στον άλλο αριθμό:

Χθες το πρωί δεν φυσούσε καθόλου άνεμος και έτσι αποφάσισα να πάω για ψάρεμα. Στη διαδρομή προς τη βάρκα συνάντησα τον περιβολάρη να περιποιείται το περιβόλι του, τον μπακάλη να ανοίγει το κατάστημά του και τον γαλατά να μεταφέρει το γάλα. Πιο πολλή εντύπωση από όλους όμως μού έκανε ο καβαλάρης που βάδιζε ήρεμα δίπλα στο άλογό του μέσα στο χωράφι.

.....

.....

.....

Για κάθε υπογραμμισμένη λέξη του παραπάνω κειμένου να γράψεις από μία συνώνυμη:

.....
.....

Να συμπληρώσεις τις παρομοιώσεις χρησιμοποιώντας λέξεις από την παρένθεση (γάλα, γρασίδι, πίσσα, λεμόνι, στάχτη, πούπουλο, μέλι, σίδηρο, καφές, παπαρούνα) συνδυάζοντάς τις με λέξεις-κλειδιά (σαν, λες και, καθώς, όπως). Όπου όμως υπάρχουν αυτά, τότε να συμπληρώσεις το υπόλοιπο κείμενο, για να γίνει η παρομοίωση.

Όταν του είπα τα νέα έγινε πράσινος σαν γρασίδι.

Ήταν κατάχλωμος, άσπρος

..... ήταν ελαφρύς λες και ήταν πούπουλο.

Το άλογό του είναι μαύρο.....

Το σπίτι του έχει χρώμα γκρι

..... γλυκιά όπως είναι το μέλι!

Ήταν ασήκωτο το μπαούλο,

Άραγε μπορείς να ξεχωρίσεις πότε μια φράση είναι κυριολεξία (Κ) και πότε μεταφορά (Μ);

Ο ήλιος λάμπει το καλοκαίρι.		Τα λόγια σου με πόνεσαν.	
Ο φίλος μου μπήκε κατευθείαν στο νόημα.		Έραψε μια καινούρια μπλούζα.	
Έλαμψε το πρόσωπό του σαν έμαθε τα νέα.		Η Ελένη μπήκε γρήγορα στην αίθουσα.	
Δε χορταίνω να βλέπω τη θέα!		Λέω να πέσω για ύπνο αργά απόψε.	

Δωρητής:

ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ
STAVROS NIARCHOS
FOUNDATION

Υποστηρικτές:

